

کد خبر:

۴۶۳۷۱۰

سر ویس: بین

الملل

تاریخ: ۲۶/

مرداد/۱۳۹۳

- ۱۱:۱۶

یادداشت حسین موسویان

لزوم احیای روابط تهران و ریاض

خبرگزاری تسنیم: همگرایی منافع مشترک آمریکا، ایران و عربستان سعودی در مقابله با تروریسم، افراطی‌گری و فرقه‌گرایی یک تعهد مشترک کلیدی برای تغییر جهت به سوی روابطی مثبت و سازنده پدید آورده.

سید حسین موسویان طی یادداشتی در گلف‌نیوز به لزوم بازنگری در روابط بین ایران و عربستان سعودی و احیای مجدد پیوندهای بین دو کشور می‌پردازد. وی می‌نویسد:

خاورمیانه در آشوب فرو رفته و نیاز دارد که دو قدرت منطقه‌ای، ایران و عربستان، اختلافات با یکدیگر را در تلاش برای پرداختن به مسائل امنیتی مهم و فوری منطقه کنار بگذارند. هیچ کس منکر نیست که رقابت بین ایران و اعراب و نیز جدایی فرقه‌ای ریشه‌ای عمیق دارد و برای بهبود آن نیازمند گفتگو و تعاملی جدی هستیم. بی‌اعتمادی تاریخی بین ایران و عربستان به چندین دهه پیش برمی‌گردد و در پی حمایت سعودی‌ها از تهاجم صدام حسین به ایران که منجر به جنگی هشت ساله شد، به اوج خود رسید.

در دهه گذشته، در نتیجه تغییر آرایش منطقه‌ای به نفع تهران - حمله آمریکا به افغانستان و عراق باعث شد رژیم‌های این کشورها با رهبران نزدیک به تهران و آمریکا جایگزین شوند - رقابت بین ایران و عربستان نیز افزایش یافت. با ظهور بهار عربی، فرصت دیگری برای شکل‌دهی دوباره به خاورمیانه پدید آمد و ایران و عربستان نیز برای افزایش نفوذ خود به تلاشی همه جانبه روی آوردند. امروز، هر دو کشور در سطوح مختلفی در سوریه، یمن، لبنان و عراق سرمایه‌گذاری کرده‌اند. در هر یک از این مناقشات ایران و عربستان سعودی در یک جنگ سرد درگیر شده‌اند و حمایت همه جانبه‌ای را از متحدین خود به عمل می‌آوردند. پیشروی اخیر داعش که سعی دارد سوریه و عراق را از هم متلاشی کند، پرده از بنیادگرایی غیرقابل تحمل و کنترل برداشته است که سعی دارند بر اساس خطوط فرقه‌ای جدایی بیشتری بین مسلمانان ایجاد کنند. نیاز به تغییر در روابط بین ایران و عربستان نه یک گزینه بلکه یک ضرورت است تا پیشرفت

کنونی رویدادها به سمت فرقه‌گرایی، افراطی‌گری و تروریسم بیشتر در منطقه متوقف شود.

با انتخاب حسن روحانی، رئیس‌جمهور میانه‌رو، سیاست خارجی ایران به سمت عملگرایی بازگشت و بر حفظ منافع ژئواستراتژیک تهران و در عین حال تعامل صمیمانه با بازیگران منطقه‌ای تأکید شد. یکی از اهداف کلیدی سیاست خارجی این دولت بهبود روابط با شورای همکاری خلیج فارس و بالاخص عربستان سعودی است.

منافع ملی ایران و عربستان در از بین بردن فرقه‌گرایی و نیز افراطی‌گری در منطقه است به همین دلیل بهبود روابط دو کشور محتمل به نظر می‌رسد. بهبود روابط ایران و سعودی در زمان‌های هرج و مرج و مناقشه مسبوق به سابقه بوده است. زمانی که در اواسط دهه ۱۹۹۰ به عنوان سفیر ایران در آلمان فعالیت می‌کردم به نیابت از علی‌اکبر رفسنجانی، رئیس‌جمهور وقت ایران، در تلاش برای احیای روابط دو جانبه از عربستان دیدار کردم. پس از مذاکرات فشرده با عبدالله بن عبدالعزیز، ولیعهد پادشاه عربستان، یک توافقنامه جامع تهیه کردیم که به مسائل امنیتی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی می‌پرداخت. این ابتکار با استقبال هر دو پایتخت مواجه شده و منجر به عادی‌سازی روابط تهران-ریاض تا زمان روی کار آمدن احمدی‌نژاد در سال ۲۰۰۵ شد. تهران و ریاض می‌توانند بار دیگر برنامه جامع سال ۱۹۹۶ را به جریان انداخته و بر مبارزه با افراطی‌گری، مهار مناقشات فرقه‌ای و نیز اختلافات در منطقه تأکید کنند.

ایران و عربستان سعودی، به عنوان دو قدرت منطقه‌ای کلیدی مسؤولیت دارند که به صورت جدی وارد فرآیند گفتگو شوند تا به یک توافق جامع درباره مسائل تنش‌زا و نیز منافع مشترک برسند. احیای روابط سعودی و ایران به نفع هر دو کشور و منطقه به عنوان یک کل است - در حوزه امنیت، ثبات، سرزندگی اجتماعی اقتصادی و نیز مدیریت بحران‌ها در سوریه، عراق و افغانستان. این دو کشور می‌توانند یک کمیته دو جانبه در سطح وزرای خارجه تأسیس کنند تا حوزه‌های رضایت و منافع دو جانبه را در چارچوب تحولات منطقه‌ای روی میز آورند. مسائل مورد بحث می‌تواند شامل مناقشاتی که هر دو کشور در آنها درگیر هستند، نگرانی‌های امنیتی و نیز سیاست‌های منطقه‌ای باشد.

همکاری مشترک

باز کردن کانال‌هایی با نهادها مربوطه نظامی و امنیتی برای مقابله با هر نوع اطلاعات نادرست و افزایش بحث‌های آتی در حوزه امنیت منطقه‌ای، بالاخص آنهایی که منجر به خیزش تروریسم، جنگ داخلی و مناقشه فرقه‌ای می‌شوند و نیز حمل و نقل دریای نفت در دریای عرب. تهران و ریاض به عنوان مراکز اقتدار مذهبی اسلامی می‌توانند یک دیالوگ درون مذهبی را آغاز کنند تا تفرقه فرقه‌ای که در حال گسترش به تمام منطقه بوده و نیز خطر انشقاق امت اسلامی بر اساس خط‌بندی‌های فرقه‌ای را کاهش دهند. ایران، عربستان و آمریکا در رویدادی نادر از انتصاب حیدر العبادی به عنوان نخست‌وزیر جدید عراق استقبال کردند. این امر می‌تواند آغاز خوبی برای همکاری بین ایران و عربستان سعودی به منظور با ثبات ساختن عراق باشد.

یک شورای اقتصادی نیز می‌توان تشکیل داد که هدف از آن افزایش روابط تجاری بین دو کشور باشد. ایران با برخورداری از منابع انسانی قوی و بخش صنعتی خودکفاء می‌تواند نقشی حیاتی در توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی در عربستان سعودی ایفاء کند. به همین ترتیب، دسترسی عربستان سعودی به تکنولوژی‌های برتر در حوزه ساخت و ساز و صنایع استخراجی می‌تواند برای هر دوطرف منفعی در پی داشته باشد. پیوندهای به هم گره خورده فرهنگی و مذهبی بین مردم عربستان سعودی و ایران باید با دیپلماسی مردم-به-مردم احیاء شود.

با این حال، عادی‌سازی روابط بین ایران و عربستان سعودی در غیاب نقش سازنده آمریکا شکننده خواهد بود. آمریکا می‌تواند به عنوان تنها ابرقدرتی که پیوندهای نظامی گسترده‌ای با شورای همکاری خلیج فارس دارد، به شکل‌دهی دوباره دکترین امنیتی و دفاعی ریاض در برابر تهران یاری رساند. نزدیکی اخیر ایران و آمریکا در چارچوب مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۵+۱ امیدبخش شروع یک گفتگوی منطقه‌ای است. همگرایی منافع مشترک آمریکا، ایران و عربستان سعودی در مقابله با تروریسم، افراطی‌گری و فرقه‌گرایی یک تعهد مشترک کلیدی برای تغییر جهت به سوی روابطی مثبت و سازنده است.

انتهای پیام/